πού βρισκότανε σὲ τρομερὴ ἀγωνία κι' ἔφυγε...

Γ'.

Τὴν ἴδια αὐτὴ νύχτα ὁ στρατηγὸς ξύπνησε τρομαγμένος. Εἶχε ἀκούσει στὸν ὕπνο του μιὰ γνώριμη φωνή. Ἀνακάθησε στὸ κρεββάτι του. Μιὰ φωνὴ λοιπὸν τὸν καλοῦσε ! Εἶχε ἀναγνωρίσει τὴν γλυκειὰ φωνὴ τῆς γυναίκας του ποὺ τὴν ἔκλαιγε εἴκοσι χρόνια. Τὴν ἄκουγε ἀκόμη νὰ γογγύζῃ λέγοντάς του :—«Τί ἔκαμες τὸ γυιό μου ;...»

Ὁ στρατηγὸς ἀγωνιοῦσε περιβρεχόμενος ἀπὸ κρύο ἱδρῶτα. Ἅμα τὸν ξαναπῆρε ὁ ἴδιος βαρὺς καὶ ληθαργικὸς ὕπνος, ξανάκουσε πάλι τὴν ἴδια φωνή, τὴν φωνὴ τῆς γυναίκας του, τῆς λατρευτῆς του Λουκίας,ποὺ τοῦλεγε :—«Σῶσε τον !...»

Ὁ στρατηγὸς ἐσφάδαζε. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τὸν ἱκέτευε ἡ γυναῖκα του νὰ ἐνεργήσῃ νὰ σώσῃ τὸν κατάδικο, μ' ἀπὸ τὸ ἄλλο ἡ πειθαρχία καὶ ἡ στρατιωτική του τιμή, τὸν ἔκαναν διστακτικό...

Ἔβλεπε στ' ὄνειρό του τὸν γυιό του νὰ τὸν κυττάζῃ μὲ παράπονο, τὸν ἔβλεπε κρεμασμένον, νεκρό, κι' ἐφρικιοῦσε !...

Τὸ πρωΐ, ἔπειτα ἀπὸ τὴ φρικτὴ αὐτὴ νύχτα, ὁ στρατηγὸς σηκώθηκε ἀποφασισμένος νὰ σώσῃ τὸν Ἀρμάνδο. Σὲ δυὸ ὧρες ἔφευγε μὲ τὸ ἐξπρὲς γιὰ τὸ Παρίσι.

Δ'.

Μὲ μεγάλη στολὴ ὁ στρατηγὸς Μεσνίλ, τεντώνοντας τὰ πόδια του ποὺ τρέμανε, ἔδωκε τὴν κάρτα του στὸν κλητῆρα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. Πρὶν μπῇ στὸ γραφεῖο τοῦ ὑπουργοῦ διστάζει, κλονίζεται, ὀπισθοχωρεῖ ! Τέλος εἰσέρχεται καὶ πρὶν καθίσει στὸ κάθισμα ποὺ τοῦ δείχνει ὁ ὑπουργός, χαιρετᾷ μὲ ἕνα κίνημα ἀπελπισίας.

— Κύριε Ὑπουργέ, λέγει, γιὰ νὰ παρουσιαστῶ μπροστά σας ἄφισα τὴν θέσι μου χωρὶς ἄδεια,γιὰ πρώτη φορὰ στὴν στρατιωτικὴ ζωή μου. Ἡ αἰτία ποὺ μὲ φέρνει ἐδῶ, εἶνε σοβαρά. Τιμωρῆστε με γιατὶ ἄφισα τὴν θέσι μου, μὰ ἀκοῦστε με.

Ὁ ὑπουργὸς τὸν κύτταζε μὲ βαθειὰ συγκίνησι. Σηκώνεται τέλος καὶ τοῦ σφίγγει τὸ χέρι.

—Σᾶς ἐννοῶ καὶ σᾶς συγχωρῶ,παλιέ μου σύντροφε, τοῦ λέει. Γνωρίζω δυστυχῶς τὴν αἰτία ποὺ σᾶς φέρνει ἐδῶ, μὰ δὲν μπορῶ νὰ σταματήσω τὴν ἐνέργεια τῆς δικαιοσύνης, πρέπει νὰ περιμένουμε τὴν ἀπόφασι.

— Βγῆκε ἡ ἀπόφασις κ. ὑπουργέ.

— Καὶ τὸν καταδικάζει ;

— Εἰς θάνατον ;

= Θεέ μου ! ψιθύρισεν ὁ γηραιὸς ὑπουργὸς καὶ ἀγκάλιασε τὸν φίλο του, ποὺ τὸν ἔπνιγαν οἱ λυγμοί.

— Ἀγαπητέ μου Μεσνίλ, εἶπε σὲ λιγάκι, δὲν ἔχω τὸ μέσον νὰ σώσω τὸν γιό σας, μὰ μπορῶ νὰ μιλήσω αὔριο, ὕστερα ἀπ' τὸ συμβούλιο στὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας. Θὰ προσπαθήσω νὰ βρῶ καμιὰ ἐλαφρυντικὴ περίπτωσι. Φταίει πάντως ὁ συνταγματάρχης. Δὲν ἔπρεπε νὰ ὑποβάλῃ τὴν μήνυσι.

— Κύριε ὑπουργέ, εἶπεν,ὁ συνταγματάρχης εἶνε ἄμεμπτος καὶ δικαιολογημένος. Εἶμαι ὁ στρατηγός του καὶ χρεωστῶ νὰ τὸν ὑπερασπισθῶ. Ὁ γιός μου ἔκαμε ἕνα ἔγκλημα. Αὐτὸ εἶν ὅλο...

— Σᾶς θαυμάζω, στρατηγέ, εἶπεν ὁ ὑπουργὸς ὑποκλινόμενος μπροστὰ στὴν τόση μεγαλοψυχία τοῦ στρατηγοῦ. Θὰ προδιαθέσω τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας γιὰ τὴν ἀκρόασι ποὺ θὰ ζητήσω γιὰ σᾶς. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ πὼς θὰ μετριαστῇ ἡ ποινὴ τοῦ παιδιοῦ σας μόνον...

Ὁ ὑπουργὸς δὲν μποροῦσε νὰ τελειώσῃ τὴν φράσι του.

— Μόνον ; ρώτησε μὲ ἀγωνίαν ὁ στρατηγός.

— Μόνον· ἡ χάρις δὲν θᾶναι ἀπόλυτος, παρὰ μιὰ ὀλλαγὴ τῆς τιμωρίας.

— Καταναγκαστικὰ ἔργα ; ἐφώναξεν ὁ στρατηγός. Ὁ γιός μου στὸ κάτεργο !..

— Ξέρετε ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ γίνῃ διαφορετικὰ, στρατηγέ...

Ὁ στρατηγὸς σηκώθηκε τρέμοντας καὶ χλωμός.

— Συγνώμην γιὰ τὴν ἐνόχλησι, κ. ὑπουργέ, εἶπε. Ἔχετε δίκαιο· δὲν μποροῦμε νὰ σώσουμε τὸ παιδί μου...

— Φίλε μου, μὴν ἀπελπίζεσθε. Ἂς ἐλαττωθῇ πρῶτα ἡ ποινή, καὶ βλέπουμε. Ἅμα δείξῃ ὁ γυιός σας καλὴ διαγωγὴ σὲ τέσσερα χρόνια θὰ ἐνεργήσω νὰ ἐλευθερωθῇ.

Ὁ στρατηγὸς κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Καταναγκαστικὰ ἔργα !.. Τί ἀτιμία ! ψιθύρισε.

— Ἀκοῦστε, εἶπεν ὁ ὑπουργός. Αὔριο θὰ εἶμαι στὰ Ἠλύσια στὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο. Σκεφθῆτε κι' ἂν ἀποφασίσετε στεῖλτε μου μιὰ κάρτα σας καὶ θὰ παρακαλέσω σχετικῶς τὸν Πρόεδρο. Ἂν δῶ πὼς ἐπέτυχα θὰ σᾶς καλέσω γιὰ νὰ τοῦ μιλήσετε καὶ σε ς.

— Ὤ ὄχι ! ὄχι ! Καταναγκαστικὰ ἔργα !.. Ποτέ ! ψιθύρισε ὁ στρατηγός.

Ὁ ὑπουργὸς τὸν συνώδευσε ὡς τὴν πόρτα.

— Λοιπὸν αὔριο,τοῦ εἶπεν.

Μὰ ὁ γηραιὸς στρατηγὸς ἔφυγε καμπουριασμένος, σκεπτόμενος τὴν ἀτιμία ποὺ ἀπειλοῦσε τὸ παιδί του...

Ε'.

Ὁ στρατηγὸς δὲν κοιμήθηκε ὅλη τὴ νύχτα παλαίοντας μεταξὺ τῆς πατρικῆς του ἀγάπης καὶ τῆς κινδυνευούσης τιμῆς του. Μποροῦσε νὰ σώσῃ τὸ παιδί του,μὰ θὰ τὸ ἀτίμαζε.Διαφορετικὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ δήμιός του... Κι' ἂν τὸν ἔσωζε ὅμως πῶς θὰ εἶχε τὴν ἀντοχὴ νὰ τὸν δῇ νὰ ζῇ μαζὶ μὲ ἀθλίους καταδίκους ; Δὲν θὰ διεφθείρετο μαζύ τους αὐτὸς ποὺ εἶχε κακὰ ἔνστικτα ; Ἅμα ἔβγαινε ἀπ' τὸ κάτεργο θὰ ζοῦσε ἀσφαλῶς μιὰ ζωὴ ἄτιμη, ζωὴ κακούργου!

Προτιμώτερος λοιπὸν ὁ θάνατος. Ἔτσι τελειώνει κανεὶς πιὸ ἀξιοπρεπῶς. Ὤ ! ναί !.. καλλίτερα θάνατος !...

Ἐν τούτοις ἦτο παιδί του, παιδὶ τῆς Λουκίας του, καὶ καταδικάζοντας αὐτὸ καταδίκαζε τὴ μητέρα του ! Εἶχε δικαίωμα νἆναι ἄσπλαχνος ; Μποροῦσε νὰ μαντέψῃ τὸ μέλλον ;

Ἀπεφάσισε τότε νὰ πάῃ στὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας· καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ τὸν σώσῃ. Ἅμα ξημέρωσε ἔβαλε τὴν στολή του καὶ περίμενε ναρθεῖ ἡ ὥρα τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Κατέβηκε σὲ λιγάκι καὶ πῆρε ἕνα ἁμάξι. Ὅταν τὸν ρώτησε ὁ ἁμαξᾶς ποὺ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ, μόλις ἄνοιξε τὸ στόμα του γιὰ νὰ πῇ :—«Στὰ Ἠλύσια !» Ἔξαφνα ὅμως μιὰ ἐσωτερικὴ δύναμις τὸν ἐμπόδισε νὰ μιλήσῃ κσὶ διάταξε :

—Στὸν σταθμὸ τῆς Ὀρλεάνης.

Στὸν σταθμὸ ἀνέβηκε στὸ ἐξπρὲς ἀποφασισμένος ν' ἀφήσῃ τὰ πράγματα νὰ προχωρήσουν μόνα τους. Μὰ μόλις τὸ τραῖνο ἄρχισε νὰ κουνιέται ὁ στρατηγὸς κύτταξε τὴν ὥρα του. Ἦταν ἀκριβῶς ἡ ὥρα ποὺ θἄβλεπε τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας. Μποροῦσε νὰ σώσῃ τὸν γυιό του. Ἔγινε ἔξω φρενῶν ἀπ' τὴν ἀπελπισία καὶ ρίχτηκε στὴν πόρτα τοῦ βαγονιοῦ, μὰ πολὺ ἀργά, γιατὶ τὸ τραῖνο ἔτρεχε μὲ ἀστραπιαία ταχύτητα.

Λοιπὸν ἦτο μοιραῖον καὶ ἀμετάκλητον ! Ἔστω...

Ὁ στρατηγὸς ξύπνησε τρομαγμένος...

ΣΤ'.

Ἡ διαταγὴ τῆς ἐκτελέσεως εἶχε φθάσει καὶ μαζὶ μ' αὐτὴ καὶ μιὰ ἄδεια σχετικὴ μὲ τὸν Μεσνίλ, γιὰ νὰ μὴ παρευρεθῇ στὴν κρεμάλα τοῦ παιδιοῦ του ! Αὐτὸς ἀρνήθηκε ! Εἶχε καταδικάσει τὸν γυιό του, ἔπρεπε νὰ τὸν συνοδεύσῃ στὸ μαρτύριό του...

...Καὶ οἱ στρατιῶτες εἶδαν μὲ λύπη τὸν στρατηγό τους νὰ ὑψώνῃ τὸ σπαθί του μὲ μιὰ αὐστηρὰ χειρονομία σὰν τὴν πειθαρχία, ὄρθιον στὴν σέλλα τοῦ ἀλόγου του, μαῦρον μέσα στὸν ἥλιο ποὺ τὸν περικύκλωνε, ἕνα πατέρα νὰ χαιρετᾶ τὸ παιδί του ποὺ ἔμελλε νὰ πεθάνῃ !..

Georges de Lys

Η ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΙΣ

Φωτιὰ νὰ κάψῃ τὸν παπᾶ,
ποὺ βγῆκε κ'εἶπε μιὰ βολὰ
πὼς τὸν **πλησίον** *ν' ἀγαπᾷ*
καθένας πρέπει καὶ καλά.

Γιατ' ἄκουσε τὴ συμβουλὴ
ἡ δόλι' ἀγάπη, τὸ Μαριώ,
καὶ πάγει καὶ γλυκομιλεῖ
μὲ τοῦ **γειτόνου** *της τὸ γυιό!*

Σὰν ζήλεψα, μ' εἶπε κουτὸν
μὰ τώρα μένα ἔχει ἀρνηθῇ
κ' ἔκαμε ἔρωτα μ' αὐτόν,
καὶ θέλει νὰ τὸν παντρευθῇ !

Καὶ εἰς τὸν ὅποιος ἐρωτᾷ,
«Γιατὶ ἕν' ἄλλον ἀγαπᾷς;»
γυρνᾷ καὶ λέγ' ὀρθὰ κοφτά :
«Γιατ' ἔτσι τῶθελ' ὁ παππᾶς.»

† Γ. Βιζυηνὸς

ΖΗΤΟΥΜΕΝ ν' ἀγοράσωμεν εἰς καλὴν τιμὴν τόμους τοῦ «Ραμπαγᾶ», τοῦ «Μὴ Χάνεσαι», τοῦ σατυρικοῦ «Σκρίπ», τῶν ἐφημερίδων «Ἀκρόπολις» καὶ «Ἄστυ», τοῦ «Παλαν-θρώπου» καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων.